

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

MARKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Me-
sečno K 9.50. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 50 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, četrtek 24. junija 1920.

Št. 139.

Novo italijansko nasilje na Sušaku.

Regentovo bivanje v Zagrebu. — Nova odlikovanja. — Deputacija beguncev in „Jugosl. Matice“ pri regentu.

Netaktnost.

Naši politični nasprotniki so zagrešili, o priliki določitve programa za sprejem našega prestolonaslednika regenta Aleksandra v Mariboru, več netaktnosti napram drugim strankam. Samovoljno so določili ves program ter tudi to, kdo ga bo pozdravil. Da ga pozdravi ob prihodu pred magistratom g. dr. Leskovar kot vladni komisar mariborskega mesta, je pač samo ob sebi razumljivo. Tudi proti temu, da bi ga pozdravil škof Napotnik kot cerkveni dostojanstvenik nimamo nič. Odločno pa smo proti temu, da bi ga pozdravil ta gospod v Narodnem domu kot edini zastopnik mariborskega ljudstva sploh.

Prihod regenta, našega prvega narodnega vladarja v osvobojeni Maribor mora biti najvišje slavje osvobojenja, katerega ne sme oblastiti mož, tako temne narodne preteklosti kot je škof Mihael Napotnik, nekdanji dvorni kaplan avstrijskega cesarja Frana Josipa I., ki je tudi le po njegovi milosti postal škof lavantinski.

Dr. Ivan Zorjan.

Detomor iz pravnega in sodnijsko-zdravniškega stališča.

(Konec).

Kulturnohistorično pomembno je dejstvo, da je bila med vsemi evropskimi zakonodajami ruska tista, katere se je razmeroma najprej prerila do jako milega presojanja detomora. Rusko zemeljsko pravo carja Alekseja (1647) določa: »Če je oče ali mati svojega sina ali svojo hčerko umorila, se naj kaznujeta z enoletno ječo in po preteku tega leta se naj podata v cerkev in tamkaj očitno in tako, da vsakdo sliši, svoj greh pripoznata«. Tudi današnji ruski kazenski zakon odreja za detomor in za izstavljanje otrok razmeroma milo kazen.

Med zapadno-evropskimi kazenskimi zakoni je bil avstrijski (1881) prvi, ki detomora ni več s smrtjo ogrožal.

Kot podlago za izrek obsodbe pa je treba v vsakem slučaju določiti dejstvo, da je umorjen novorojenec. Do zdaj smo govorili o detomoru v splošnem, ne da bi določili, kdaj gre pri umoru otroka za detomor in kdaj za navadni umor. Le na »novorojencu« se more izvršiti zločin detomora. Po besedilu

Mihael Napotnik je bil vedno izrazit klečepalazec avstrijskega raznarodovalnega sistema ter je za to svoje klečepalstvo bil javno odlikovan s tem, da je postal ekselencja avstrijski tajni svetnik.

Toda ne le navzgor, bil je izrazit nemškutar in avstrijakant tudi navzdel. Občeval je izključno le v nemški družbi, osobito z nemškim uradništvom ter z oficirji, ki so bili pod avstrijo najhujši širitelji slavofobijе in germanstva. Kot tak pa je tudi vedno deloval, kolikor je bilo v njegovih močeh proti našemu narodu. Premeščal je z naših narodnih mej zavedne slovenske duhovnike ter pošiljal tja zagrizene Nemce, ki so potem še s pomočjo cerkve ubijali naš narod.

Sedaj pa naj bi ta gospod, ki je svoječasno svojemu duhovništvu v svoji protislovenski mrznji prepovedal poset naše desetletje svete trdnjave, Narodnega doma, govoril v tem Narodnem domu v pozdrav našemu prvemu narodnemu vladarju kot zastopnik nas Slovencev, on, ki ni bil nikoli Slovenec, ki še danes ni Slovenec, čeprav bi to po rojstvu, rojen v Prihovi pri Konjicah moral biti že vse svoje življenje. Ta njegov

avstrijskega kazenskega zakona je detomor umor otroka »pri porodu«, po besedilu nemškega kazenskega zakona pa umor otroka »med ali takoj po porodu«. V nemškem kazenskem zakoniku se direktno zahteva, da se pri raztelesenju trupla novorojenca znaki novorojenstva doženejo, česar na odgovarjalno mestu avstrijskega kazenskega zakonika (§ 130) ni najti.

Po besedilu zakonikov bi se vprašanje pravzaprav moralo glasiti sledeče: »Kdaj je porod končan?« Kajti zakon pripozna milejo kazen le za umor otroka, ki je bil izvršen na lastnem otroku med porodom ali za dobo poroda, to je za detomor v pristnem pomenu besede. Nikdo ne dvomi, da gre za detomor, če se vzame življenje otroku takoj ali v prvih minutah. Tudi če stori mati to šele 10, 20, 30 minut po porodu, ni dvoma, da se je kaznjivo dejanje izvršilo še »med porodom« ali »takoj po porodu«. Če pa je že več ur minulo, kaj pa potem? Za kakšno kaznjivo dejanje pa gre, če je preteklo od poroda pa do umora že 24 ur, več dni ali celo eden teden? Je to še detomor?

Ta dvom so skušali starejši kazenski zakoni odstraniti s tem, da so določili roke, ki pa so bili samovoljni in med seboj raz-

govor v Narodnem domu bi ne bil le prvi slovenski govor ampak tudi prvi njegov poset te naše nekdanje edine narodne trdnjave, katere do danes njegova noga še ni prestopila.

Toda ne le v poprejšnjih časih, tudi še pozneje, ko se je že avstrijska moč jela krhati, ko se je že počela svitati prva zora naše poznejše svobode, je bil škof Mihael Napotnik odločen nemčur in avstrijakant. Njegovo stališče napram mainiški deklaraciji pozna prav dobro tudi g. minister Korošec, katerega je ta gospod radi narodnega delovanja obsojal.

Mimo njega pa je šel tudi preobrat. Ko je nastala na ruševinah stare Avstroogrške naša draga Jugoslavija, je škof Napotnik ni hotel pripoznati. Tudi ljubljanske vlade ni hotel pripoznati, ampak je še dolgo časa po preobratu ostal pokoren Gradcu s katerim je tudi še vedno službeno korespondiral, mesto z Ljubljano.

Dne 15. decembra 1918 se je imela vršiti zahvalna služba božja za osvobojenje izpod avstrijsko-nemškega jarma. Vse je pričakovalo, da se bo ta služba božja vršila v

lični. Tako je določila bavarska postava od leta 1813 tri dni, saška 24 ur, sališka postava pa osem dni, »si quis infantem infra octo noctes occiderit«. Tozadevne določbe od sodnijsko-zdravniškega stališča ne najdemo nikjer.

Če hočemo na naravoslovstveni podlagi odgovoriti na vprašanje, ki sledi iz besedila kazenskega zakona, kdaj je smatrati porod za končan, je mogoče dvojno: porod v ožjem ali porodniškem smislu besede je končan, če je tudi že popred minul. To se zgodi navadno tekom prve ure po porodu otroka. Sedaj pa trajajo še za dalj časa dogodki za telo porodnice, kateri so povzročeni po nosečnosti in porodu, in katere imenujemo v njihovi skupini »puerperium«. Šele s koncem puerperija, to je dobe, za katero mora ostati porodnica v postelji in katera traja približno tako dolgo, da se plodonos do svoje normalne velikosti skrči, je smatrati porod v daljšem (fiziološki) pomenu besede popolnoma končan. Med puerperijem obstoje tudi duševne anomalije, ki se pod neugodnimi razmerami lahko pogostijo celo do duševne zmotnosti. Med tem časom so torej podani še vsi predpogoji, kateri so povzročili, da se je postavno določila mileja kazen

stolnici ter da jo bo čital škof sam. Toda ne le, da je on ni hotel čitati, prepovedal je celo, da se ta služba božja ne sme vršiti v stolnici. Tozadevno odposlanstvo, ki ga je prišlo prosit je na najarogantnejši način nagnal. In tako se je ta služba božja v jugoslovenskem Mariboru morala vršiti v predmestni cerkvi pri frančiškanih.

Zagrešil pa je še več. Že po prevratu je v svoji ljubezni do Avstrije in Habsburških tiranov izdal knjigo: »Zum frommen Angedenken weiland ihrer Majestäten«, ki je bila kljub intervenciji njegovega zastopnika dr. Leskovarja pri sodišču — konfiscirana.

Toda niti pozneje, se ta gospod ni spreobrnul. V stolnici je maševal še vedno nemško in treba je bilo opetovanih nastopov »Straže« in pokojnih »Malih Novic«, da je dopustil v stolnico slovensko božjo besedo.

Kar smo tu navedli so samo suha dejstva, ki jih ne more nihče izpodlititi. In ta človek naj bi sedaj v imenu mariborskih Slovencev pozdravil našega dragega vladarja regenta Aleksandra? Gospodje, vemo, da je vaše stališče napram temu gospodu težko, toda če vam je res več narod nego strankarstvo in ta gospod, potem si gotovo ne boste nakopali na svojo narodno vest tega madeža.

Če pa hočete s tem, da ga pustite govoriti v Narodnem domu zbrisati njegove grehe, vam povemo, da se vam to ne bo posrečilo, ker izbrisala mu jih bo komaj — smrt edina.

Sprejem regenta Aleksandra v Zagrebu.

V torek ob 6. uri zvečer je došel v Zagreb dvorni vlak z regentom in njegovim spremstvom. Na kolodvoru ga je pozdravil dr. Laginja z naslednjimi besedami: »Deležen sem velike časti, da Vam o priliki Vašega današnjega prvega prihoda v beli Zagreb v imenu vseh prebivalcev mojega področja izrekam najsrčnejšo dobrodošlico«. Regent se mu je v iskrenih besedah zahvalil in naročil, da naj sporoči njegovo zahvalo prebivalstvu vsega njegovega področja. Na kolodvoru so se predstavili regentu zagrebški nadškof dr. Ante Bauer, pravoslavni metropolit-upravitelj karlovaške patriarhije Georgje Lefč, predsednik vrhovnega sodišča stola sedmorice dr. Aleksander Badaj,

za detomor in je treba tudi, da se vstreže besedilu zakona, pojm »porod« v tem širšem pomenu besede vzeti.

To naziranje je bilo tudi že večkrat za usodo obtožen merodajno. Neka dekla je usmrtila svojega otroka 3., druga pa 9. dan po porodu. Prva je bila na podlagi sodnijsko-zdravniške izjave, da je bil otrok »novorojenec«, brez vsega obdolžena detomora; v drugem slučaju pa se je zahtevalo fakultetno mnenje. Fakulteta je izjavila, da se nahajajo tudi še 9. dan po porodu otroka pri materi jednake nenormalne telesne in duševne spremembe kakor »pri porodu«. Vsled tega se je glasila obsodba samo na detomor.

To naziranje se strinja ne le samo z naziranjem vseh sodno-medicinskih fakultet (Oppenhof), temveč odgovarja tudi odločbi avstrijskega najvišjega sodnega dvora od 7. julija 1854, ki izraža željo, da se povpraša v vseh takih dvomljivih slučajih zdravnike izvedence, ali je pri danih razmerah po medicinsko-fizioloških načelih mogoče, da se je nahajala obtoženka ob času dejanja v tistem ne normalnem stanju, katerega zahteva postava pri izvršitvi detomora.

podban dr. Franjo Potočnjak in potem po činih razvrščeni višji uradniki vseh strok. Nj. Visočanstvo se je nato podal pred kolodvor, kjer je stopil na zemljo in na cvetje, ki je bilo nargano na Reki in v zasedenih krajih. Izprevod, ki ga je otvorila kraljeva konjeniška garda, Sokoli in druga društva, je krenil nato čez Ilico proti banskemu dvorcu. Vsa Ilica kakor tudi vse mesto je okrašeno z zastavami in narodnimi in državnimi zastavicami. Neizmerna množica ljudstva je burno pozdravljala in navdušeno vzklikala prestolonasledniku. Ko je prestolonaslednik došel v banski dvorec, ga je pozdravila pred sobami v prvem nadstropju banskega dvorca, kjer je pripravljen konak Nj. Visočanstvu, banica dr. Laginjeva s hčerkama Stano in Marico. Poklonila se mu je in mu izrekla dobrodošlico z besedami: »Visočanstvo, ne nudimo Vam kruha in soli, ker ste došli v svoj dom.« Stana je izročila regentu kito cvetja, nakar se je Nj. Visočanstvo globoko ginjen zahvalil in se podal v svoje sobe, kamor so mu sledili ministri in dvorni dostojanstveniki. Bana, ki je zakasnjeno došel v svoj dvor, je dal prestolonaslednik takoj po prihodu pozvati k sebi. V predvoru je ministrski predsednik dr. Vesnić radostno objel bana. Prestolonaslednik je izjavil, da je globoko ginjen vsled sijajnega sprejema in vzornega reda. Nj. Visočanstvo je takoj po prihodu v banski dvorec izjavil banskemu svetniku dr. Teodorju Bošnjaku, da je tako svečan in prisrčen sprejem le redkokedaj doživel v svojem življenju. Nj. Visočanstvo je odgovoril na vprašanje, ali dovoli, da se njegove besede objavijo onim, katerim so namenjene, da mu bo ljubo, ako se objavi vsem meščanom, da je srčno ginjen nad ljubeznivim sprejemom in nad veliko ljubeznijo, ki so mu jo pokazali zagrebški meščani. — Ob 21:30 uri je krenil izprevod vseh zagrebških društev z veliko množico ljudi ter Sokoli skozi ulice proti gorenjemu mestu, kjer je konak Nj. Visočanstva, in v žaru bakelj in lampijonov došel na Markov trg pred bansko palačo, kjer je stala velika množica ljudi, ki so navdušeno vzklikali regentu. Na Markovem trgu je svirala godba. Ko se je pojavil regent, navdušenega vzklikanja ni hotelo biti konec. Potem, ko se je prvo vzhvičenje nekoliko poleglo, je izpregovoril regent: »Dragi Zagrebčani! Iskreno se Vam zahvaljujem za tako navdušen sprejem. Srečen sem, ker se mi je izpolnila želja, priti v Vašo sredo, v mili in lepi Zagreb, da Vam neposredno izjavim, s koliko ljubeznijo sem prišel danes med Vas!« Potem so zapela pevska društva »Bože pravde«, srbsko, hrvatsko in slovensko himno in nato »Morje adrijansko« ter še nekatere druge pesmi. H koncu petja se je regent zahvalil: Hvala Vam, bratje Hrvati! Ponesite moj pozdrav v svoje hiše in bodite zagotavljeni, da bom stal z Vami na braniku narodnih pravic, pa bodi proti komurkoli! (Čuli so se navdušeni klici: Živel vrhovni vodja jugoslovenske vojske!) Vsi trije bratje skupno bomo delali čudeže! Še enkrat: pozdrav bratskemu hrvatskemu narodu! Živel!»

Dnevne vesti.

Okrožnica. Da se omogoči enotno in redno poslovanje ter pravilno zaračunavanje o priliki obiska prestolonaslednika dobavljenega blaga in materiala, se vabijo posamezni odseki, da izstavljajo za potrebno blago in material pismena naročila in ista pošiljajo vodstveni pisarni v mestnem gledališču v svrhu podpisa od strani g. prof. Cotiča in njemu dodeljene

uradnice ter opremljenja s stampiljo mestnega knjigovodstva. S tako opremljenim naročilom gre potem delavec ali ordonanca k dotičnemu obrtniku in sprejme blago ter potrdi na naročilu prejem istega. Odsek pa naj potrdi od delavca ali ordonance oddano blago in to potrdilo vpošlje podpisani pisarni, ki jih zbira v svrhu svoječasnega primerjanja s predloženimi računi. Maribor, dne 25. junija 1920. — Pisarna za naročila o priliki obiska prestolonaslednika.

Regentov poset v Mariboru. Naš najvišji brat, regent Aleksander, bo med nami le tri ure. Ne vemo sicer še, čegava krivda je to, brezduomno pa zadene tu glavna krivda deželno vlado. Dalo pa bi se bilo gotovo doseči, da bi ostal več časa tu ter si ogledal vsaj še vojaštvo in druge važne stvari.

Zakaj ignorira naš magistrat ženske pri sprejemu regenta Aleksandra, nam je popolnoma neznan. V Zagrebu je pozdravila regenta med drugimi tudi banica s hčerkama, v Ljubljani ga pozdravi ga. dr. Brejčeva, le v Mariboru so dame izključene. Pa ne morda zato, ker sta soprogi gospodov dr. Leskovarja ter dr. Verstovškega Nemki ter bi ga ne mogli slovensko pozdraviti?

Karadžordževićeva hiša. Na Koroški cesti se nahaja hiša, v kateri je svojčas prebival praded sedanjega našega regenta Aleksandra, Črni Juri. To hišo bi bilo treba o priliki regentovega prihoda še posebno okrasiti.

Okrašenje mesta. Pozivamo vse posestnike hiš in stanovanj, da na dan regentovega prihoda v naše mesto okrase svoje hiše, oziroma stanovanja z narodnimi in državnimi zastavicami, ker si bomo one hiše in stanovanja, ki ne bodo okrašena, temeljito zabeležili. V ta namen bo hodil po mestu naš poseben odposlanec, ki si jih bo notiral. Kdor nima zastavic, si jih lahko preskrbi pri g. V. Weixlu na glavnem trgu in to jako poceni. Tam se tudi frankfurtarice hitro in ceno prebarvajo v naše državne zastave. Na delo torej!

Teh par dni, ki nas še loči od regentovega prihoda, moramo temeljito izrabiti v to, da izginejo vsi avstrijski spomini in nemški napisji z naših ulic. To naj si vzamejo k ercu posebno gg. trgovci v Gosposki ulici, na Aleksandrovih cesti itd. Izginiti mora hočeš-nočeš tudi »Theresienhof« ter kavarna »Tegethoff«, dalje »Stadtkino« in mnogo drugega.

Begunci! Narodni svet za neodrešeno domovino je na svoji včerašnji seji sklenil, da nastopijo begunci ter izseljanci pri sprejemu regenta Aleksandra kot samostojna skupina. Tozadeven sestanek se bo vršil v soboto v Narodnem domu. Čas sestanka se bo še pravočasno objavil.

Pevski koncert mariborske »Glasbene matice« v Slov. Bistrici. Mariborska »Glasbena matica« priredi dne 27. junija ob pol 16. uri v dvorani Okrajne hranilnice v Slov. Bistrici veliki pevski koncert. Vspored obsega narodne in umetne slovenske pesmi. Poje moški zbor 50 pevcev. Vse ljubiteljo petja vabi k obilni udeležbi odbor »Čitalnice« v Slov. Bistrici.

V zadnjem času so se pojavili v denarnem prometu ponarejeni petdinarski bankovci. Od pristnih se razlikujejo v tem, da je risba glave nejasna, da je besedilo fiskano z debelejšimi črkami ter da manjka številka in serija. Nasprotna stran je natančneje izdelana.

Z mariborske pošte. 19. t. m. so priredili uradniki glavne pošte v Subotico odhajajoči gospodični Jožici Gaberl, vrli Ljubljančanki in znani pevki, odhodnico v Narodnem domu. V neskajenem veselju je minil lepi večer, ki ostane gotovo vsem udeležencem v nepozabnem spominu. Gospodična je navzoče presenetila s prekrasnimi petjem. Pri tej priliki so se spomnili »Jugoslovenske Matice«, za katero se je nabralo 350 kron.

Slovenjigradec. Po dolgem spanju zbudilo se je vendar enkrat v našem mestu narodno gibanje. Dne 4. junija vršil se je

napreč sestanek tukajšnjih pevcev in enoglasno sprejel predlog na ustanovitev pevskega društva. V tozadevni odbor bili so voljeni: kot podpredsednik trgovec je Druškovič, kot podpredsednik, ž. uradnik I. Kumar, pevovodji tajnik A. Krajnc, tajnikom in arhivarjem pisarnovodja F. Semlič, blagajnikom davčni uradnik A. Debelak, odbornikom pa L. Boltin in J. Korošec. Sklenilo se je nadalje, da se že dne 18. julija priredi prvi ustanovni koncert združen z gledališko predstavo (Cigani). Vaje so že v polnem teku. Vabijo so vse zunajna sosebno sosedna društva, da poselijo to veselico v kolikor mogoče večjem številu, da se tako našim narodnim nasprotnikom, katerih imamo tukaj še mnogo, dokaže, da je pristajalo solnce svobode in da so počasno moreče sence pobegnile pred njegovimi zmagovitimi žarki, da je konec sužnosti. Kar smo prej beraško prosili sklicevaje se na naše naravne človeške pravice, to je sedaj našel! Naš kraj je rešen iz roparskih krempeljev, toda globoko še zevajo rane na našem narodnem telesa zadane od kletih sovragov. In te rane zaceliti budi nam naša prva skrb. Torej dne 18. julija na svidenje v našem lepem Slovengradcu. Novemu društvu pa želimo, da mu ostanejo zvesti vsi njegovi sedajni prijatelji in da se mu pridruži o še novi člani in bojujejo slovansko pesmijo narodni razvoj v naši prekrasni mislinjski dolini.

Pasivno volilno pravico hoče Protičev načrt odtegniti velikemu delu naše inteligence na ta način, da razven državnih inženjerjev, zdravnikov in profesorjev izgubijo vsi drugi državni uradniki in učitelji svojo službo, če bi bili izvoljeni v parlament. Istotako se morajo odreči župani svoji častni službi, če kandidirajo. Takih nesmiselnih določb ne pozna nobena druga država. Prof. Voglar je stavil izreminjivalni predlog, po katerem bi lahko kandidiral in obdržal svojo službo razven političnih uradnikov vsak drugi. Specijelno je stavil zajedno s članom Demokratske Zajednice Gjorđjevičem predlog, da se stavi tozadevno učitelje v isto vrsto s profesorji. Debata o tej točki še ni končana in se vrši glasovanje 2. julija.

Koroški kres. Dne 29. junija zvečer po odhodu regenta se bo vršila, v vrtu kr. vojaške realke velika kresna veselica za koroški plebiscit. Prireditev bo res nekaj impozantnega, česar Maribor se ni videl, zato opozarjamo že danes nanjo. Podrobnejše podatke bomo še prinesli.

Ustanovitev podružnice Jugoslovenske Matice za Sv. Lenart se vrši v soboto, dne 3. julija zvečer.

Predavanje v Karadžordževićih se vrši jutri zvečer ob 20. uri v Solavarski ulici. Predaval bo d. Leopold Lenard.

Javno vprašanje državnemu pravništvu. V nedeljo dne 20. junija se je vršala mirna slovenska družba z Limbuša v mesto. Pred znano nemčursko gostilno Kutschera, kjer je že od nekaj zbirališče nemških zaqizencev in renegatov pa jih je nenadoma napadla telovajska nemčurska družba s klici »Nieder mit Jugoslawien« ter navalila nanje z noži in kamenjem pri čemer so bili trije Sokoli iz Studencev težko ranjeni. Napadalci so bili delavci iz koroške železniške delavnice in sicer Pekrčani Sabelnik, Wehovez ml., We-sownick ter še nekaj drugih katerih imena pa nam niso znana. Kakor čujemo pa ti napadalci in veleizdajalci doslej še niso bili aretirani. Prosimo pojasnila!

Slovenski obrtniki v Mariboru in okolici pozor! Po končanem slavnostnem sprejemu Nj. Visočanstva regenta Aleksandra, dne 29. junija ob pol 14. ur (pol četrti) Vabimo vse tovariše slovenske obrtnike na zelo važen sestanek, ki se vrši v restavraciji »Maribor«. Ker je sestanek važnega pomena za obrtni stan, se nadejamo številne udeležbe vseh slovansko mislečih obrtnikov iz mesta ter okolice. Sklicatelji.

Tatvine. Železniški uslužbenec Josip Potočnik je ukradel predčerašnjim na kolodvoru Lesni industrijski družbi »Drava« 26 desk katere pa so se zopet našle ter vrnile omenjeni lesni industrijski družbi. — Brezposelnega Frana Hajeka je osumila policija, da je ukradel štiri samokolnice, katere pa lastnik doslej najbrže še ne pogreša. — Neki Fridrih Senekovič je ukradel špediciji »Balkan« dne konjski opremi. Policiji se je posrečilo izslediti tatu ter ukradeni opremi ter jih vrniti zopet lastnici.

Glavna tobačna zaloga — v slovenskih rokah. Kakor se nam iz zanesljivega vira poroča, preide naša glavna tobačna zaloga že s 1. julijava iz roke znanega renegata v čisto slovenske roke dveh naših častnikov invalidov, nadporočnika Geča in Gnusa. Ujamo, da s to že zdavno prepotrebno spremembo pomeđe vse ven, kar ne spada tja in da slovenski odjemalci pridejo saj do istih pravic, kakor so jih dozdej oni uživali Nemci še boli pa — renegati.

Šahovski klub v Veliki kavarni. Vsi člani šahovega kluba, ki so se zglasili za turnir, se vabijo, da po možnosti hitro doigrajo igre, ker so že mnogi skoro vse igre končali. — V četrtek t. j. na kluba večer naj se polnoštevilno zbera. — Nove prijave za turnir se to pot ne sprejemajo več.

Sokolstvo.

V nedeljo dne 27. t. m. vsi k Sv. Lenartu!!

Porotno sodišče.

Maribor, 23. junija.

SLS izobraževalni tečaji pred poroto.

Po samih umorih, ropih in konjskih tavinah imamo danes za spremembo na zatožni klopi SLS politiko. Gre za slično vojno med SLS in »Samostojno« v Šmarju pri Jelšah, kakor se je nekako ob istem času vršila v Zgor. Sv. Kungoti. To vojno v svojem ozadju in bistvu politično tako zanimiva, da je še pred poročilom našega poročevalca v glavnih točkah pojasnimo:

V okolici Šmarja se je »Samostojna kmetska stranka« pričela čimdalje bolj razvijati med prejšnjimi kmetskimi pristaši SLS. Klerikalci so dolgo študirali, na kakšen lep način bi si pridobili svoje zgubljene ovčice v svoj hlev. Slednjic so prišli na srečno misel: prireditev »izobraževalnih tečajev«. Po daljši agitaciji so sklenili, da prirede pod firmo SKSZ (Slov. kršč. soc. Zveza) in KZ (Kmetška Zveza) tak »izobraževalni tečaj« tudi v Šmarju na dan 22. januarja. Ker sami nimajo večjih prostorov, so naprosili mesaria in gostilničarja Ivana Habjana, da jim prepuusti svojo dvorano. Habjan, oristaš »Samostojne«, jim je nič slabega sluteč, to tudi dovolil. Da bo vzbudil večjo reklamo, so povabili vso Marijno družbo k skupnemu obhajilu. Po obhajilu so se glavni kolovodje sešli v župnišču, ozir. kaplaniji. Okoli 9. ure se je potem v Habjanovi dvorani pričel »izobraževalni tečaj«. Prvi je govoril duhovnik, urednik Kranjc iz Maribora. Njegov govor je bil dostojen in je ostalo vse mirno. Med poslušalci se je nahajalo tudi nekaj pristašev »Samostojne«. Po Kranjcu je imel nastopiti urednik Žebot pod krinko »navodila za občinske volitve«. Ker je Žebot znan kot fanatičen, strasten politik je med tem prihajalo vedno več radovednežev. Pri drvenju v dvorano, so razbili šipe in polomili stole ter mize. Habjanu seveda to ni bilo vseč.

Zdaj pa poslušajte, kako se je glavna duša mariborskega klerikalnega štaba, urednik Žebot pripravil za »izobraževalno« delo za priprosto kmetsko ljudstvo. Na svoji biležnici pripravljeni za govor je imel sledeče »šlagerje«, to je naslovne točke, iz katerih je razvijal svoj govor: »Samostojni« liberalni

brezverci — Bogu, križ odpraviti iz šole — nadužitelj Žumer ne dela nič. — Žerjav slepar — in tako naprej. (Konec prihodnjič.)

Zadnje vesti.

Karabinjerji napadli sušaški narodni svet.

LDU Bakar, 23. junija. V ponedeljek dopoldne so karabinjerji zopet vdrtli v prostore Narodnega vijeća na Sušaku in iznova preiskali njegove prostore. Odšli so v klet in odnesli nekoliko stvari. Ta napad je bil že poprej pripravljen, ker so reški listi ostro pisali proti delovanju Narodnega vijeća na Sušaku. Delovanje Narodnega vijeća je ustavljeno. Prebivalstvo je zelo ogorčeno in vznemirjeno.

Manifestacijo pred bansko palačo.

LDU Zagreb, 23. junija. Za včerašnjega slavnostnega obeda v banski palači se je zbrala na Markovem trgu mnogo prebivalstva, ki je vedno in vedno vzklikalo regentu in prepevalo narodne himne. Ko je regent končal svoj govor in so se v dvorani zaslišale naše himne, je zbrana množica jela frenetično aplavdirati in vzklikati. Vse to se je ponovilo tudi po govoru bana dr. Laginje. Na trgu zbrana množica je bolj in bolj naraščala. Vzkliki regentu in kralju Petru niso hoteli ponehati. Veliko navdušenje je nastalo, ko se je regent pokazal na oknu dvorane, kjer je ostal delj časa in se meščanom zahvaljeval za prisrčne ovacije.

Nova odlikovanja.

LDU Zagreb, 23. junija. Pri včerašnji slavnostni večerji je regent odlikoval z redom Sv. Save I. razreda minister dr. Drinkovića, dr. Krizmana, dr. Korošca in dr. Kukovca. Šef zagrebške policije, dr. Čamperman, je v znak najvišjega priznanja za njegovo požrtvovalno delo in za pripravo in organizacijo javne varnostne službe v Zagrebu odlikovan z redom sv. Save III. razreda.

Regent za novinarje.

LDU Zagreb, 23. junija. Pri včerašnjem slavnostnem obedu se je regent Aleksander razgovarjal s predsednikom Hrvatskega novinarskega društva g. Kovačevićem. Regent se je zanimal za zagrebško žurnalistiko, ki se je o njej zelo laskavo izrazil. Vprašal je g. Kovačevića o društvenih zadevah ter se zelo zanimal za organizacijo skuonega jugoslovenskega društva ter za organizacijo edinstvene jugoslovenske poročevalne službe in za vprašanje penzijskega fonda. Regent je izjavil, da bo jugoslovensko novinarsko društvo, v katerem bodo imeli Hrvati veliko vlogo mnogo doprineslo k napredku našega novinarstva, ki je v eminentnem interesu za našo narodno kulturo in za napredek naše države.

Skupščina dobrovoljcev odgodena.

LDU Sarajevo, 23. junija. Skupščina zveze dobrovoljcev, ki je bila določena za Vidov dan, je odgodena za nekaj časa. Vršila se bo, ko se prenesejo iz Čehoslovaške zemski ostanki vidovdanskih junakov. Ob tej priliki nameravajo dobrovoljci prirediti veliko manifestacijo v Sarajevu.

Deputacije beguncev in J. M. pri regentu.

Ljubljana, 24. junija. (Izvirno.) Deputacija Primorcev pojde k regentu, ravno tako tudi Jugoslovenska Matica in sicer vsaka zase.

Primorci nastopijo pri sprejemu princa regenta v velik skupini v žalni obleki v številu čez 600 na cesti. Izroči se mu v dar žopek s trakovi opisanimi z imeni naših krajev. Naj se naredi tudi v Mariboru tako in takoj o pripravah poroča sem. Narodni svet za neodrešeno domovino in Jugoslovenska Matica.

Zaprisega djakovskega škofa.

LDU. Zagreb, 23. junija. Fred včerajšnjim obedom je novi djakovski škof Ante Aksi-movič položil prisego v roke regenta.

Borzna poročila.

LDU D u n a j, 22. junija. (Borza.) Devize: Amsterdam 5875, Berlin 440, Bukarešta 0, Zürich 2790, Kristijanija 2700, Kodanj 2500, Stockholm 3225. Valute: nemške marke 436, leji 310, levi 280, švicarski franki 2765, francoski franki 1175, italijanske lire 900, angleški funti 380, dolarji 145, carski rublji 220. V prostem prometu: Zagreb 200—225, Budimpešta plačila poštne hranilnice 87—99, Budimpešta nežigosane krone 87—99, madžarske žigosane krone 87—99, Praga 381—393, Varšava in Krakov v poljskih markah 92—110, češko-slovaške krone (pettisočaki) 352—374, manjši bankovci 352—374, novi dinarji 800—850.

LDU. Z ü r i c h, 23. junija. (Borza.) Devize: Berlin 15'15, Holandija 197'50, New York 548, London 21'97, Pariz 47'40, Milan 34'85, Bruselj 48'25, Kodanj 92'50, Stockholm 120'25, Kristijanija 96, Madrid 91'90, Buencs Aires 238, Praga 13'40, Zagreb 7'85, Budimpešta 3'45, Varšava 3'60, Duuaj 3'95, avstrijske žigosane krone 4.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V četrtek 24.: »Veseli dan ali Matizhek se shen«. Ab. B—53. Časni večer Frana Gregorina.
V petek 25.: »Na dnu«. Izv. Ab.
V soboto 26.: »Hasanaginica«. Gostuje Nina Vavrova iz Zagreba. Ab. A—54.
V nedeljo 27.: »Na dnu«. Ab. B—54.

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Mariboru dne 29. avgusta 1920!

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Policija se ne briga

kje kdo inserira. Kdor pa hoče inserirati z uspehom, ta naj inserira v

Mariborskem delavcu

::: ker uspeh mu je zasiguran! :::

Blago za zastave

se dobi v trgovini

Karol Worsche, Maribor

Gosposka ulica 10.

3-1

Razglas.

Važno za vsakogar!

Podpisana tvrdka si dovoljuje naznanjati vsem p. n. g. trgovcem in pekom, da je po-verita edino prodajo nje znano najboljšega kvasa (germa) v Mariboru tvrdki

H. Perko, Maribor, Slovenska ulica št. 7
trgovina kandit

kjer se bo dobival vsak dan zajamčeno sveži kvas (za trgovce po originalni tovarniški ceni).

94 Tovaršna špirita in drož Račje.

Gospodinje! Kuharice!

Vsak dan sveži kvas se dobiva pri

Slovenska ulica 7 **PERKO** (Burg-gasse 7)

Mariborska tiskarna

d. d.

(lastnica tiskarn Kralik in Rabič)

priporoča

vsakovrstne tiskovine, vizitnice, pro-
grame, lepake, letake, vabila itd. itd.

Kljub jako zvišanim cenam pri delavskih mezdah,
se cene za izdelke niso razmeroma tako zvišale.